

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 21 päivänä toukokuuta 2019

664/2019

Laki

konkurssilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan konkurssilain (120/2004) 2 luvun 3 §:n 2 momentin 3 kohta, 7 luvun 8 §:n 1 ja 2 momentti, 8 luvun 7 §, 9 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti sekä 2 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti, 10 luvun 2 ja 3 § sekä 4 §:n 2 momentti ja 7 §:n 2 momentti, 11 luvun 1 §:n 2 momentti ja 2 §:n 2 momentti, 12 luvun 3 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti sekä 6 ja 8 §, 13 luvun 2 §:n 1 momentti ja 16 §, 15 luvun 6 §:n 1 momentti, 19 luvun 9 §:n 1 momentti ja 22 luvun 7 ja 8 §,

sellaisina kuin niistä ovat 22 luvun 7 ja 8 § laissa 364/2017, sekä

lisätään 3 luvun 11 §:ään uusi 3 momentti sekä 11 luvun 4 §:ään uusi 3 momentti ja lukuun uusi 4 a § seuraavasti:

2 luku

Konkurssiin asettamisen edellytykset

3 §

Oletus maksukyvyttömyydestä

Jollei toisin osoiteta, velallista on pidettävä maksukyvyttömänä erityisesti myös, jos:

3) velallinen, joka on tai on viimeisenä vuonna ennen konkurssihakemuksen tekemistä ollut liike- tai ammattitoiminnastaan kirjanpitovelvollinen, ei viikon kuluessa velkojan maksukehotuksen saatuaan ole maksanut velkojan selvää ja erääntynyttä saatavaa.

3 luku

Konkurssin alkamisen oikeusvaikutukset

11 §

Oikeusvaikutusten voimassaolo

Asettamispäätöksen kumoamisen ja konkurssin peruuntumisen vaikutuksesta rauenneeseen saneerausohjelmaan säädetään yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) 66 §:ssä.

Menettely tuomioistuimessa

8 §

Velkojan hakemuksen käsittely

Tuomioistuimen on annettava velkojan hakemus tiedoksi velalliselle sekä varattava tälle tilaisuus antaa määräpäivään mennessä kirjallinen lausuma. Tuomioistuimen on hakemuksen vastustamisen varalta tiedusteltava, pyytääkö velallinen asian käsittelyä istunnossa, sekä ilmoitettava mahdollisuudesta ratkaista asia pyynnön puuttuessa ilman istutokäsittelyä.

Jos velallinen vastustaa hakemusta, asia voidaan käsitellä kansliassa vain, jos tuomioistuimella on istutokäsittelyä tarpeettomana eikä velallinen ole pyytänyt istutokäsittelyä. Istutuntoon kutsutaan velallinen ja hakijana oleva velkoja. Velkojan hakemus voidaan ratkaista, vaikka velallinen jää pois istunnosta tai ei toimita pyydettyä lausumaa.

Pesänhoitaja

7 §

Pesänhoitajan palkkio

Pesänhoitajalla on oikeus saada tehtävästään konkurssipesän varoista työn vaativuuteen, tehtyyn työhön, pesän laajuuteen ja muihin seikkoihin nähden kohtuullinen palkkio sekä korvaus hänelle aiheutuneista, pesänhoidon kannalta tarpeellisista kustannuksista. Pesänhoitaja ei saa tämän palkkion lisäksi ottaa muuta etua itselleen eikä läheiselleen.

Pesänhoitajan palkkiota voidaan alentaa, jos pesänhoitaja on vapautettu tehtävästään 6 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan perusteella taikka jos hän on olennaisesti laiminlyönyt hänelle kuuluvia tehtäviä tai velvollisuuksia.

Palkkion ja korvauksen tarkemmista perusteista päättävät velkojat pesänhoitajaa kuuluttuaan viipymättä pesänhoitajan tultua määrättyksi tehtäväänsä ja tarvittaessa myöhemmin. Palkkio ja kustannusten korvaus maksetaan tehtävän aikana kohtuullisin väliajoin. Velkojat voivat päättää, että osa palkkiosta maksetaan pesänhoitajan tehtävän päättyessä. Palkkion ja korvauksen maksamisesta päättävät velkojat pesänhoitajan esitettyä selvityksen maksamisen perusteena olevista toimenpiteistä.

Palkkiota ja korvausta koskevan riidan ratkaisee pesänhoitajan, velallisen tai velkojan hakemuksesta tuomioistuin. Hakemus on tehtävä kuukauden kuluessa palkkiosta ja korvauksesta tehdystä velkojen päätöksestä.

Konkurssipesän selvitys ja velallisen kirjanpito

1 §

Pesäluettelo

Pesänhoitajan on laadittava velallisen varoista ja veloista luettelo (*pesäluettelo*). Pesäluettelosta tulee käydä ilmi riittävästi eriteltyinä ainakin velallisen omaisuus konkurssin alkaessa ja arvio sen rahaksimuuton tuloksesta sekä velallisen suurimmat velkojat ja nii-

den saatavat, merkittävimmät muut sitoumukset sekä arvio muiden velkojen ja sitoumusten kokonaismäärästä. Pesänhoitajan on laadittava pesäluettelon liitteeksi tiivistelmä velallisen taloudellisesta tilanteesta, jos tiivistelmän laatiminen on tarkoituksenmukaista.

Pesäluettelo on laadittava kahden kuukauden kuluessa konkurssin alkamisesta. Jos velallisen kirjanpito on merkittävältä osin puutteellinen tai virheellinen taikka jos pesäluettelo ei voida pesän laajuuden tai muun erityisen syyn vuoksi saada valmiiksi määräajassa, pesänhoitajan on laadittava pesäluettelo ilman aiheutonta viivytystä. Tällöin pesänhoitajan on ilmoitettava tuomioistuimelle pesäluettelon arvioitu valmistumispäivämäärä ja syyt, joiden vuoksi pesäluettelo ei ole laadittu määräajassa, sekä merkittävät nämä tiedot konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään.

2 §

Velallisselvitys

Pesänhoitajan on laadittava velallisesta ja velallisen konkurssia edeltäneestä toiminnasta selvitys (*velallisselvitys*), josta tulee käydä ilmi ainakin:

- 1) velallisen omistus- ja konsernisuhteet, jos velallinen on yhteisö tai säätiö;

Velallisselvitys on laadittava kahden kuukauden kuluessa konkurssin alkamisesta. Jos velallisselvitystä ei voida pesän laajuuden tai muun erityisen syyn vuoksi saada valmiiksi määräajassa, pesänhoitajan on laadittava velallisselvitys ilman aiheutonta viivytystä. Tällöin pesänhoitajan on ilmoitettava tuomioistuimelle velallisselvityksen arvioitu valmistumispäivämäärä ja syyt, joiden vuoksi velallisselvitystä ei ole laadittu määräajassa, sekä merkittävät nämä tiedot konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään.

10 luku

Konkurssin raukeaminen

2 §

Hakemus konkurssin raukeamisesta

Pesänhoitajan on ennen konkurssin raukeamista koskevan hakemuksen tekemistä varattava suurimmille velkojille tilaisuus tulla kuulluksi. Pesänhoitajan on toimitettava velkojille tiedoksi esityksensä konkurssin raukeamisesta kuukauden kuluessa pesäluettelon ja velallisselvityksen valmistumisesta ja, jos aiheutta on, tiedusteltava velkojilta, ottavatko nämä vastattavakseen konkurssimenettelyn kustannuksista. Pesänhoitajan on toimitettava esityksensä myös konkurssiasiamiehelle ja velalliselle. Jos konkurssin raukeamisen edellytyksiä ei voida arvioida edellä tarkoitetussa määräajassa, pesänhoitajan on toimitettava esityksensä velkojille ilman aiheutonta viivytystä ja merkittävä viivästyksen syy konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään.

Pesänhoitajan on tehtävä hakemus konkurssin raukeamisesta tuomioistuimelle ilman aiheutonta viivytystä sen jälkeen, kun suurimpia velkojia on kuultu 1 momentin mukaisesti. Hakemuksen voi tehdä myös velkoja, velallinen tai konkurssiasiamies. Hakemusta ei voida tehdä ennen kuin pesäluettelo ja velallisselvitys on laadittu.

Pesänhoitajan on liitettävä konkurssin raukeamista koskevaan hakemukseensa pesäluettelo ja velallisselvitys sekä arvionsa konkurssimenettelyn kustannuksista ja niihin käytettävissä olevista varoista. Jos hakemuksen on tehnyt velkoja, velallinen tai konkurssiasiamies, pesänhoitajan on tuomioistuimen pyynnöstä toimitettava asian käsittelyä varten

pesäluettelo ja velallisselvitys sekä arvionsa konkurssimenettelyn kustannuksista ja niihin käytettävissä olevista varoista.

3 §

Konkurssin raukeamista koskevan asian käsittely

Tuomioistuimen on, jos siihen on aihetta, varattava velalliselle, suurimmille velkojille ja konkurssiasiamiehelle tilaisuus tulla kuulluksi pesänhoitajan tekemästä konkurssin raukeamista koskevasta hakemuksesta. Jos hakemuksen on tehnyt muu kuin pesänhoitaja, on pesänhoitajalle, velalliselle, suurimmille velkojille ja konkurssiasiamiehelle varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

4 §

Pesänhoitajan palkkio konkurssin rauetessa

Tuomioistuin päättää palkkion ja korvauksen suuruudesta sekä siitä, miltä osin korvaus maksetaan valtion varoista. Pesänhoitajan on esitettävä tuomioistuimelle toimenpiteistään eritelty lasku ja, jos korvausta vaaditaan valtion varoista, selvitys korvauksen maksamiseen käytettävissä olevista velallisen varoista. Pesänhoitajan on toimitettava lasku suurimmille velkojille, velalliselle ja konkurssiasiamiehelle samalla, kun esitys konkurssin raukeamisesta toimitetaan niille tiedoksi 2 §:n 1 momentin nojalla. Tuomioistuimen on varattava harkintansa mukaan velalliselle, velkojille ja konkurssiasiamiehelle tilaisuus tulla asiassa kuulluksi. Konkurssiasiamiehellä on oikeus myös omasta aloitteestaan lausua pesänhoitajan palkkiovaatimuksesta ja hakea päätökseen muutosta.

7 §

Ilmoitukset ja muutoksenhaku

Päätökseen, jolla hakemus konkurssin raukeamisesta on hylätty, ei saa hakea muutosta valittamalla.

11 luku

Julkisselvitys

1 §

Julkisselvitykseen siirtyminen

Tuomioistuimen on varattava pesänhoitajalle sekä harkintansa mukaan velalliselle ja suurimmille velkojille tilaisuus tulla kuulluksi konkurssiasiamiehen esityksen johdosta. Pesänhoitajan palkkion määrittämisessä noudatetaan, mitä 10 luvun 4 ja 5 §:ssä säädetään.

2 §

Julkisselvitykseen siirtymisen vaikutukset

Julkisselvittäjästä on voimassa, mitä tässä tai muussa laissa säädetään pesänhoitajasta. Jos konkurssipesän varat ilmeisesti riittävät jako-osuuksien maksamiseen velkojille, julkisselvittäjä voi määrätä saatavien valvonnasta niin kuin tässä laissa säädetään. Julkissel-

vittäjän on täytettävä pesänhoitajalle 14 luvun 11 §:n mukaan kuuluva selonteko- ja tietojenantovelvollisuus, jollei konkurssiasiamies toisin määrää.

4 §

Julkisselvityksen päättäminen

Konkurssiasiamiehen hyväksymän lopputilityksen jako-osuuksia koskevaa osaa voidaan moittia. Moittimiseen sovelletaan, mitä 19 luvun 6 §:ssä säädetään. Tyytymättömyyden ilmoitusta ei kuitenkaan edellytetä.

4 a §

Tilaisuuden varaaminen ulosmittaukseen julkisselvityksen yhteydessä

Jos velkojille konkurssipesän varoista tuleva kertymä jäisi niin vähäiseksi, ettei jakoluettelon laatimista voida pitää tarkoituksenmukaisena, menetellään 3 luvun 12 §:ssä säädettyllä tavalla.

12 luku

Konkurssisaatavat, valvonta ja saatavien selvittäminen

3 §

Yhteisvelkasuhteet

Velkoja voi valvoa velalliselta olevan saatavansa sen suuruisena kuin se oli konkurssin alkaessa ottamatta huomioon sen jälkeen takaajalta saamaansa suoritusta. Velkojalla ei kuitenkaan ole tätä oikeutta, jos takaaja on maksanut koko sen päävelan, josta takaaja vastaa, ennen 5 §:ssä tarkoitettua valvontapäivää.

5 §

Valvontapäivän määrittäminen

Jollei pesäluettelon ja velallisselvityksen valmistuttua ole tehty hakemusta konkurssin raukeamiseksi, pesänhoitajan on ilman aiheutonta viivytystä määrättävä päivä, jona velkojien on viimeistään valvottava saatavansa (*valvontapäivä*). Valvontapäivän on oltava aikaisintaan kuukauden ja viimeistään kahden kuukauden kuluttua määräyksestä. Jollei pesänhoitaja ole määrännyt valvontapäivää kuukauden kuluessa pesäluettelon ja velallisselvityksen valmistumisesta, hänen on merkittävä konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään viivästyksen syy.

6 §

Konkurssivelkojan oikeus jako-osuuteen

Velkoja voi saada jako-osuutta konkurssisaatavalleen, jos:

- 1) velkoja on ilmoittanut saatavansa pesänhoitajalle kirjallisesti ennen valvontapäivän määrittämistä;
- 2) velkoja on valvonut saatavansa kirjallisesti (*valvontakirjelmä*) ilmoittamalla sen pesänhoitajalle tämän valvonnalle asettamassa määräajassa; tai

3) saatava otetaan 8 §:n mukaisesti huomioon ilman valvontaa.

Viimeistään valvontapäivänä tuomioistuimelle ilmoitettu saatava katsotaan valvotuksi määräajassa. Velkojan valvontapäivän jälkeen ilmoittama saatava voidaan ottaa huomioon vain jälkivalvonnasta säädetyin edellytyksin.

Konkurssivalvonnasta liikkeeseenlaskijan konkurssissa säädetään 17 §:ssä.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen sisällöstä, tarkastamisesta ja täydentämisestä on voimassa, mitä 7, 14 ja 15 §:ssä säädetään.

8 §

Saatavan huomioon ottaminen ilman valvontaa

Jos suurella määrällä velkojia on samaan tai samanlaiseen perusteeseen liittyviä konkurssisaatavia, joiden perusteesta ja määrästä ei ole epäselvyyttä, pesänhoitajan on otettava saatavat jakoluetteloehdotuksessa huomioon ilman valvontaa. Tällaisia saatavia ei kuitenkaan tarvitse ottaa jakoluetteloehdotuksessa huomioon, jos on selvää, ettei niille kerry jako-osuutta. Pesänhoitaja voi myös muussa tapauksessa ottaa edellä mainitulla tavalla selvänä pidettävän konkurssisaatavan jakoluetteloehdotuksessa huomioon ilman valvontaa.

Pesänhoitajan on toimitettava velkojalle hyvissä ajoin ennen valvontapäivää ilmoitus siitä, minkä suuruisena saatava otetaan jakoluetteloehdotuksessa huomioon. Jos ilman valvontaa huomioon otettavia saatavia on suuri määrä, pesänhoitaja voi erillisen ilmoituksen sijasta tarkoitukseen soveltuvalla tavalla tiedottaa, että saatavien valvonta ei ole tarpeen.

Työsuhteesta johtuva saatava, jonka pesänhoitaja on merkinnyt palkkaturvalain (866/1998) 13 §:ssä tai merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) 11 §:ssä tarkoitettuun luetteloon, on katsottava valvotuksi.

Mitä 1–3 momentissa säädetään, ei estä velkojaa valvomasta saatavaansa.

13 luku

Jakoluetteloehdotus ja jakoluettelon vahvistaminen

2 §

Jakoluetteloehdotuksen määräpäivä ja toimittaminen

Pesänhoitajan on laadittava jakoluetteloehdotus kuukauden kuluessa valvontapäivästä tai, jos kysymys on laajasta konkurssipesästä, kahden kuukauden kuluessa valvontapäivästä (*jakoluetteloehdotuksen määräpäivä*). Tuomioistuin voi pesänhoitajan pyynnöstä erityisestä syystä pidentää tätä määräaika.

16 §

Vahvistetun jakoluettelon oikaiseminen ja muuttaminen

Vahvistetussa jakoluettelossa olevan kirjoitus- tai laskuvirheen taikka muun selvän virheen korjaamisesta on voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 24 luvun 10 §:ssä tuomion korjaamisesta säädetään.

Pesänhoitajan tai velkojan vaatimuksesta tuomioistuin voi ottaa jakoluettelossa huomioon saatavan tai etuoikeuden, joka on velkojasta riippumattomasta syystä jäänyt käsittelyssä tapahtuneen virheen, laiminlyönnin tai muun sellaisen syyn vuoksi ottamatta huomioon. Jakoluetteloa voidaan muuttaa vastaavasti, jos velkojalle on takaisinsaannin perus-

teella syntynyt tarve valvoa saatavansa tai jos saatava ei muun syyn vuoksi ollut eikä sen pitänytkään olla velkojan tiedossa ennen jakoluettelon vahvistamista.

Pesäinhoitajan tai velkojan vaatimuksesta tuomioistuim voi täsmentää jakoluettelossa määrältään ehdollisena vahvistetun saatavan suuruuden.

Tuomioistuin voi, jos aihetta on, antaa pesäinhoitajan tehtäväksi toimittaa jakoluettelon muuttamista koskeva vaatimus tiedoksi velalliselle ja niille velkojille, joiden kuulemista tuomioistuin pitää tarpeellisena. Jakoluetteloon lisättäväksi vaadittu saatava ja 3 momentin nojalla täsmennettäväksi vaaditun saatavan määrä voidaan riitauttaa. Riitautuksesta ja sen käsittelystä on voimassa, mitä 3–6 ja 8 §:ssä säädetään.

15 luku

Velkojen päätösvallan käyttäminen

6 §

Velkojainkokouksen koollekutsuminen

Pesäinhoitaja kutsuu koolle velkojainkokouksen. Ensimmäinen velkojainkokous on pidettävä kahden kuukauden kuluessa pesäluettelon valmistumisesta ja viimeistään kuuden kuukauden kuluessa konkurssin alkamisesta, jollei kokouksen pitäminen ole erityisestä syystä tarpeetonta. Ensimmäinen velkojainkokous voidaan tarvittaessa pitää myös ennen pesäluettelon valmistumista edellyttäen, että suurimmat velkojat on luotettavasti selvitetty. Muutoin velkojainkokous on pidettävä tarvittaessa.

19 luku

Konkurssipesän lopputilitys ja jälkiselvitys

9 §

Jälkiselvitys

Jos konkurssin päätyttyä ilmaantuu uusia varoja tai muutoin tarvitaan selvitystoimenpiteitä, pesäinhoitajalla on oikeus ilman eri määräystä suorittaa asiassa tarpeelliset toimenpiteet. Pesäinhoitajalla on oikeus ottaa pesän varoista kohtuullinen palkkio ja korvaus hänelle aiheutuneista tarpeellisista kustannuksista. Pesäinhoitajan on laadittava toimenpiteistään selvitys. Selvitys on toimitettava konkurssiasiamiehelle sekä niille velkojille, joita asia koskee, jollei se ole asian vähäisen merkityksen takia ilmeisen tarpeetonta.

22 luku

Konkurssirekisteri, kuulutus ja ilmoitukset

7 §

Tiedoksiantotapa

Pesäinhoitaja voi toimittaa tässä laissa tarkoitetut ilmoitukset, kutsut ja muut tiedoksiannot sekä asiakirjat tarkoituksenmukaista tapaa käyttäen:

1) sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä tai postitse velkojan tai velallisen ilmoittamaan osoitteeseen taikka väestötietojärjestelmään tai kaupparekisteriin merkittyyn posti-osoitteeseen;

2) tallentamalla ne konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään edellyttäen, että vastaanottajalle on myönnetty pääsy järjestelmään;

3) tallentamalla ne muuhun sähköiseen järjestelmään, johon vastaanottajalla on pääsy ja jonka käyttämisen vastaanottaja on hyväksynyt;

4) puhelimitse, jollei kirjallinen menettely ole asian laadun vuoksi tarpeen.

Jos pesähoitaja toimittaa tiedoksiannon 1 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla, hänen on ilmoitettava tiedoksiannon vastaanottajalle sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä tämän ilmoittamaan osoitteeseen asiakirjan tallentamisesta konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään tai muuhun sähköiseen järjestelmään, jollei vastaanottajan kanssa ole muuta sovittu.

Velkojat ja velallinen voivat toimittaa pesähoitajalle tässä laissa tarkoitetut lausumat, vastineet ja ilmoitukset tallentamalla ne konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään taikka toimittamalla ne pesähoitajalle sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä tai postitse.

8 §

Sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä saapuneen viestin saapumisajankohta

Konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään tallennetun asiakirjan ja sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä toimitetun viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle määräajassa, jos se on saapunut niin kuin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 10 ja 11 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2019.

Lain 2 luvun 3 §:n 2 momentin 3 kohtaa sovelletaan sellaisena kuin se oli tämän lain tullessa voimaan, jos maksukehoitus on annettu velalliselle tiedoksi ennen tämän lain voimaantuloa.

Lain 7 luvun 8 §:n 1 ja 2 momenttia sovelletaan sellaisina kuin ne olivat tämän lain tullessa voimaan, jos konkurssiin asettamista koskeva asia on tullut vireille ennen tämän lain voimaantuloa.

Lain 9 luvun 1 §:n 1 ja 2 momenttia sekä 2 §:n 2 momenttia, 10 luvun 2 §:ää ja 4 §:n 2 momenttia, 12 luvun 5 §:n 1 momenttia sekä 6 ja 8 §:ää, 13 luvun 2 §:n 1 momenttia ja 15 luvun 6 §:n 1 momenttia sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa alkaneisiin konkursseihin sellaisina kuin ne olivat tämän lain tullessa voimaan.

Helsingissä 17 päivänä toukokuuta 2019

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Oikeusministeri Antti Häkkänen